



Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

Kerkstraat 97-99 (Dendermonde, Oost-Vlaanderen)

Projectcode: 2020G247
Augustus 2020

ARCHEOLOGIENOTA
BUREAUONDERZOEK (FASE 0)
DEEL 2: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN



Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteur: Wouter Van Goidsenhoven

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /
De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog: Ruben Willaert, OE/ERK/Archeoloog/2015/00069

© Ruben Willaert NV, Sint-Michiels-Brugge, 2020

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert NV.

Ruben Willaert bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

1	Programma van maatregelen.....	6
1.1	Administratieve gegevens	6
1.2	Synthese	8
1.3	Gemotiveerd advies.....	9
1.3.1	Volledigheid van het gevoerde onderzoek	9
1.3.2	Aanwezigheid van een archeologische site	11
1.3.3	De waardering van de archeologische site:	11
1.3.4	Impactbepaling	11
1.3.5	De bepaling van de maatregelen.....	11
1.4	Programma van Maatregelen	11
1.4.1	De aanleiding van het vooronderzoek	11
1.4.2	Bepalen van de onderzoeksstrategie	11
1.4.3	Vraagstelling en onderzoeksdoelen	12
1.4.4	Resultaten van het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem	13
1.4.5	Onderzoeksstrategie en -methode.....	13
1.4.6	Onderzoekstechnieken	15
1.4.7	Eventuele afwijkingen van de CGP	16
1.4.8	Noodzakelijke competenties van de uitvoerders	16
1.4.9	Vondsten	16
1.5	Conclusie	16
2	Bibliografie.....	17



FIGURENLIJST

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).....	7
Figuur 2: Voorstel proefputten weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).....	15



TABELLENLIJST

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.	6
--	---

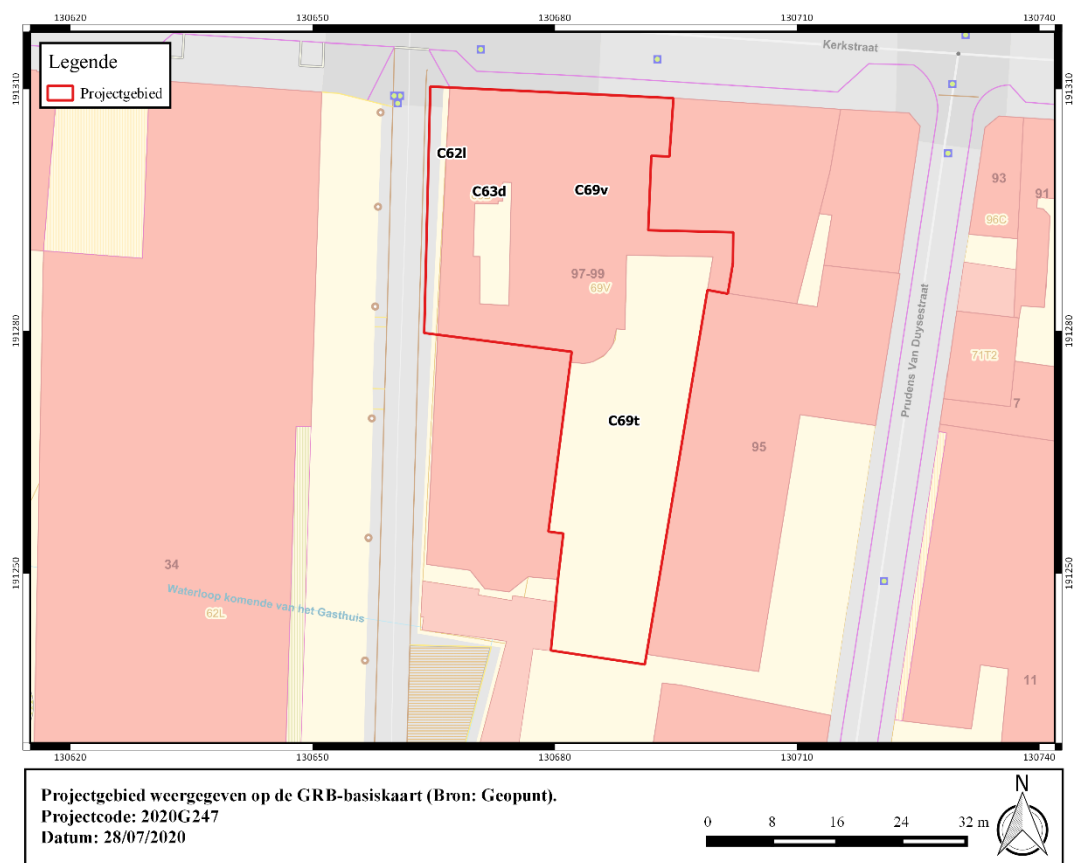


1 Programma van maatregelen

1.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) Het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	Ruben Willaert, OE/ERK/Archeoloog/2015/00069	
b) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog	Ruben Willaert NV Ten Briele 14 bus 15 8200 Sint-Michiels-Brugge	
c) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	Oost-Vlaanderen
	Gemeente	Dendermonde
	Deelgemeente	/
	Postcode	9200
	Adres	Kerkstraat 97-99 9200 Dendermonde
	Toponiem	Kerkstraat 97-99
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	X _{min} = 130615 Y _{min} = 191228 X _{max} = 130741 Y _{max} = 191317
d) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Dendermonde, Afdeling 1, Sectie C, nr's: 62l, 63d, 69v, 69t Figuur 1	



Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).



1.2 Synthese

De opdrachtgever plant de sloop van aanwezige infrastructuur en de realisatie van een nieuwbouw aan de Kerkstraat 97 te Dendermonde. Het onderzoeksgebied is ca. 1541 m² groot en integraal bebouwd en verhard.

Dendermonde situeert zich ter hoogte van de samenvloeiing van de Dender en de Schelde, in de zandstreek binnen de Vlaamse Vallei. Het onderzoeksgebied is gelegen in het alluvium van beide rivieren waarbij de Quartairgeologische kaart een profielopbouw weergeeft waarbij de top bestaat uit fluviatiele afzettingen van het Holoceen. Ten noorden van het terrein stroomt de Schelde, ten zuiden de Oude Dender. Vanwege de aanwezige bebouwing geeft de bodemkaart geen informatie weer.

Het onderzoeksgebied is gelegen binnen de historische stadskern van Dendermonde. Het terrein bevindt zich ten zuiden van de Onze-Lieve-Vrouwekerk. Op de 16^e-eeuwse Deventerkaart is binnen de grenzen van het onderzoeksgebied reeds bebouwing afgebeeld tegen de straatzijde. Ook op de Sanderuskaart is bebouwing langs de straat weergegeven. Het zuidelijk deel van het onderzoeksgebied is in gebruik als moestuin. Een identieke situatie is te zien op de kaart van Ferraris. Op de 19^e-eeuwse bronnen zijn langs de straatzijde een 4-tal rijwoningen te zien met een achterbouw. Het zuidelijke deel van het terrein blijft vrij van bebouwing. Het bestaande gebouwenbestand binnen de projectgrenzen is gedurende de 19^e en 20^e eeuw tot ontwikkeling gekomen. Uit de sequentie orthofoto's valt weinig tot geen verandering op te merken de voorbije decennia. De huidige toestand is reeds te herkennen op het luchtbeeld van de jaren '80.

Binnen de grenzen van het onderzoeksgebied is op heden nog geen archeologisch onderzoek verricht. In de direct omgeving is echter wel reeds archeologisch erfgoed aan het licht gekomen. Ten westen van het plangebied is in 2005 een opgraving uitgevoerd onder leiding van Robby Vervoort. Van deze opgraving is geen rapport beschikbaar, er werd dus via mail contact opgenomen. Aan de straatzijde werden resten uit de 12^e-13^e eeuw gelokaliseerd in de vorm van beerkuilen. Centraal op het terrein was er een leerlooierij (16^e eeuw) en een laatmiddeleeuwse stadsgracht (Paalgracht) aanwezig. Deze sporen lopen mogelijk verder tot binnen de projectgrenzen. Ten noorden van het onderzoeksgebied werden de resten van een 18^e eeuwse open riool aangetroffen bij werkzaamheden. De gekende archeologische vindplaatsen in de omgeving van het onderzoeksgebied betreffen hoofdzakelijk resten van laatmiddeleeuwse en vroegmoderne bewoning, begraving en ambachtelijke activiteiten. De CAI maakt geen melding van oudere resten in de directe omgeving van het onderzoeksgebied.

Concreet is er ter hoogte van het projectgebied een verwachting naar bewoning vanaf de volle/late middeleeuwen (oudere sporen zoals Romeinse resten zijn niet uit te sluiten). De archeologische sporen kunnen zich manifesteren als funderingen, vloerniveaus, ophogingspakketten, achtererfstructuren, resten van ambachtelijke activiteiten. De meest geschikte onderzoeksmethode om deze sporen in kaart te brengen is een proefputtenonderzoek.

1.3 Gemotiveerd advies

1.3.1 Volledigheid van het gevoerde onderzoek

Uit het bureauonderzoek blijkt een trefkans inzake archeologisch erfgoed. De gegevens van de bureaustudie wijzen op een trefkans inzake middeleeuwse bewoning en materiële resten van ambachtelijke activiteit. Vanwege de aanwezige bebouwing en verharding is de kans klein dat verder onderzoek in functie van artefacten nog leidt tot kenniswinst. De meest geschikte onderzoeksmethode conform de geschetste verwachting is een proefputtenonderzoek.

Volgende onderzoeksmethoden werden overwogen:

-gespecialiseerd archivalisch onderzoek: in specifieke gevallen is bijkomend, gespecialiseerd bronnenonderzoek aangewezen. Deze vorm van verder doorgedreven archiefonderzoek heeft vooral betrekking op zeer specifieke contexten waarbij de archeologische/historische waarde niet volledig afgeleid kan worden uit de standaardbronnen die voor de opmaak van een archeologienota geraadpleegd worden. Eén van de meest voorkomende voorbeelden waar doorgedreven archivalisch onderzoek nodig is betreft locaties binnen het frontgebied van de Eerste Wereldoorlog.

De oudste beschikbare bronnen geven reeds bebouwing weer in het noorden van het onderzoeksgebied. Gezien de nabijheid van de Onze-Lieve-Vrouw kerk kan redelijkerwijs aangenomen worden dat de gekarteerde bebouwing langsheen de Kerkstraat een oudere middeleeuwse oorsprong heeft. Bijkomende waarnemingen op het terrein zijn noodzakelijk teneinde dit te evalueren. Bijkomend bronnenonderzoek zal in dit geval niet leiden tot meer inzicht inzake eventueel aanwezig ondergronds erfgoed

-landschappelijk bodemonderzoek: een landschappelijk bodemonderzoek kan altijd zinvol zijn indien een complexe landschappelijke situatie en bijgevolg een complexe bodemopbouw vermoed wordt.

Gezien de ligging binnen verstedelijkt gebied is boren in functie van verstoring of lokaal bewaarde bodemontwikkeling weinig zinvol. Om dit binnen het onderzoeksgebied te evalueren is een ruimer inzicht nodig dan dat van enkele puntwaarnemingen. De bodemopbouw en eventuele verstoringsgraad kunnen gerichter en vollediger in kaart gebracht worden door middel van een profielregistratie van grotere profielkolommen in het kader van het proefputtenonderzoek.

-geofysisch onderzoek: een geofysisch onderzoek heeft in hoofdzaak als doel om, zonder ingreep in de bodem, grotere ondergrondse anomalieën in kaart te brengen. In hoofdzaak betreft het structuren zoals funderingen en muren van bv. oude kloosters en kastelen of bunkers of ovens. Ook kunnen sterke verschillen in bodemsamenstelling door middel van deze onderzoeksmethode gevat worden.

Gelet de ligging van het plangebied in verstedelijkt gebied en bouwpuin na de sloopwerken kan een geofysisch onderzoek geen betrouwbare lezing opleveren. Een geofysisch onderzoek zal in dit geval niet leiden tot kenniswinst of een verfijnde onderzoeksstrategie.



-verkennd en waarderend archeologisch booronderzoek: een verkennend archeologisch onderzoek heeft als doel eventuele bewaarde artefactensites in kaart te brengen door middel van een extensief boorgrid. In geval van een positieve waarneming kan met behulp van een waarderend booronderzoek in een intensiever grid de artefactenconcentratie gelokaliseerd en afgebakend worden. Op basis van de resultaten van deze booronderzoeken kan overgegaan worden tot de aanleg van proefputten om de onderzoeksstrategie te optimaliseren of een opgraving in functie van een artefactensite. Deze sites dienen gezocht te worden op landschappelijke locaties waar de bewaringskansen m.b.t een artefacten-strooiing gunstig zijn.

Hoewel het terrein gelegen binnen het alluvium van Schelde en Dender en dit uitgestrekte moerasgebied ongetwijfeld gunstig moet geweest zijn voor rondtrekkende groepen jager-verzamelaars dient rekening gehouden te worden met de historisch gedocumenteerde en recente bebouwing. De aanwezigheid van verplaatste artefacten in de bouwvoor of eventueel aanwezige ophogingspakketten kan uiteraard niet uitgesloten worden maar de kans dat verder onderzoek door middel van archeologische boringen nog leidt tot wezenlijke kenniswinst wordt in dit geval als zeer beperkt ingeschat.

-veldkartering: een veldkartering of “field-walking” bestaat uit een systematische visuele inspectie van een terrein en het inventariseren van eventuele oppervlaktevondsten. Deze prospectiemethode wordt bij voorkeur angewend op terreinen die een zekere mate van (regelmatige) oppervlakte bewerking kennen, dus hoofdzakelijk op akkers. De kartering wordt gewoonlijk uitgevoerd in parallelle raaien met een regelmatige tussenafstand. Soms wordt ook in een raster gewerkt indien een gedetailleerder beeld gewenst is. Op basis van waarnemingen kunnen eventueel interessante zones afgebakend worden. Afhankelijk van het karakter van het gerecupereerde vondstmateriaal kunnen gerichtere keuzes gemaakt worden in de eventueel te volgen onderzoeksstrategie op een terrein.

Het plangebied is niet in gebruik als akker. Een veldkartering is bijgevolg niet zinvol.

-proefputten: een proefsleuvenonderzoek heeft als doel het terrein steekproefsgewijs archeologisch te inventariseren en op basis van objectieve waarnemingen uitspraken te doen over de aanwezigheid van ondergronds erfgoed binnen het onderzoeksgebied en de impact van de geplande werken hierop.

De cartografische bronnen en gekende waarden wijzen in hoofdzaak op een verwachting van resten van middeleeuwse bewoning en ambachtelijke activiteiten. De meest geschikte onderzoeksmethode met betrekking tot deze verwachting is een proefputtenonderzoek. Zo kan het aanwezig erfgoed in kaart gebracht worden en de impact van de geplande werken ingeschat worden.

1.3.2 Aanwezigheid van een archeologische site

Tot op heden kan de aan- of afwezigheid van een archeologische site niet aangetoond worden. De beschikbare gegevens wijzen op een trefkans inzake resten van middeleeuwse bewoning of ambachtelijke activiteiten. Verder onderzoek door middel van proefputten is noodzakelijk om de aanwezigheid hiervan na te gaan evenals de aard en bewaringstoestand te evalueren.

1.3.3 De waardering van de archeologische site:

Niet van toepassing, cf. punt 1.3.2

1.3.4 Impactbepaling

Het bodemarchief dient eerst geïnventariseerd te worden, voor de impact van de geplande werken op eventueel aanwezig erfgoed kan bepaald worden, cf. punt 1.3.2.

1.3.5 De bepaling van de maatregelen

De maatregelen kunnen pas bepaald worden na uitvoering van de terreininventarisatie. Enkel zo kan een duidelijke inschatting gemaakt worden inzake de aanwezigheid van archeologisch erfgoed en de impact van de geplande werken hierop cf. 1.3.2.

1.4 Programma van Maatregelen

1.4.1 De aanleiding van het vooronderzoek

Cf. supra, punt 1.3.6 Verslag van Resultaten.

1.4.2 Bepalen van de onderzoeksstrategie

De keuze voor de beschreven onderzoeksmethode werd afgetoetst aan de vier criteria opgenomen in de Code van Goede Praktijk artikel 5.3

-mogelijk: het terrein is toegankelijk voor een graafmachine. Na de geplande sloopwerken worden geen fysieke obstakels voorzien waardoor de prospectie niet uitgevoerd kan worden.

-nuttig: gelet op de beschreven verwachting is een proefputtenonderzoek de meest geschikte manier om eventueel aanwezige archeologische resten in kaart te brengen om zo de impact van de geplande werken hierop te kunnen bepalen.

-schadelijk: de mate van bewerking tijdens een proefputtenonderzoek is normaliter beperkt, hierdoor blijven eventueel aanwezige relictten bewaard voor verder onderzoek.



-noodzakelijk: aangezien de geplande werken een quasi vlakdekkende ingreep in de bodem betekenen tot op mogelijk archeologisch relevante diepte dient vooralsnog uitgegaan te worden van een scenario waarbij in-situ bewaring onmogelijk is.

1.4.3 Vraagstelling en onderzoeksdoelen

Doel van de terreininventarisatie is een inschatting maken van aanwezig archeologisch erfgoed binnen het plangebied en de impact van de geplande werken hierop. Van belang hierbij is dat minstens volgende onderzoeksvragen beantwoord worden.

- wat zijn de waargenomen bodemhorizonten?
- wat is de diepteligging van het archeologisch leesbaar niveau? Is er sprake van meerdere sporenniveaus?
- in welke mate interfereren de geplande werken met archeologisch relevante niveaus?
- in hoeverre is de bodemopbouw nog intact? is er sprake van verstoring?
- zijn er nog resten aanwezig? Beschrijf.
- wat is de bewaringstoestand van deze resten?
- kunnen de bodemkundige vaststellingen gerelateerd worden aan de eventuele afwezigheid van oudere antropogene sporen?
- wat is de relatie tussen de bodem, het landschap en de waargenomen relictten?
- wat is het ruimtelijk verband tussen de waargenomen resten?
- kan op basis van het gerecupereerde materiaal een uitspraak gedaan worden over datering of fasering? Behoren de resten tot één of meerdere periodes?
- kan op basis van de waargenomen archeologische fenomenen een uitspraak gedaan worden over de aard en omvang van de menselijke aanwezigheid?
- wijzen de waargenomen resten op bewoning of op het uitvoeren van specifieke? Kunnen deze in verband gebracht worden met de waarnemingen in de directe omgeving van het onderzoeksgebied?
- hoe verhouden de waarnemingen zich tot de cartografische gegevens?
- zijn er indicaties voor de inrichting van een funeraire ruimte? wat is de omvang? hoeveel niveaus? geschatte aantal individuen?
- voor waardevolle vindplaats(en) die bedreigd worden door de geplande werkzaamheden: hoe kan deze bedreiging weggenomen of verminderd worden (m.a.w. is behoud in situ mogelijk)?
- voor bedreigde waardevolle vindplaatsen die niet in-situ bewaard kunnen blijven:
 - ° wat is de ruimtelijke afbakening (in X, Y en Z coördinaten) van de zone(s) voor vervolgonderzoek?



- ° welke aspecten verdienen bijzondere aandacht?
- ° welke vraagstellingen zijn voor het vervolgonderzoek relevant?
- ° zijn er voor de beantwoording van de vraagstelling(en) natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke types staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?

1.4.4 Resultaten van het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem

Tot op heden werd reeds een bureauonderzoek (projectcode 2020G247) uitgevoerd met betrekking tot het projectgebied te Dendermonde. Hieruit kon een trefkans inzake resten van middeleeuwse bewoning of andere activiteiten afgeleid worden. Bijkomende waarnemingen zijn noodzakelijk om de aanwezigheid van archeologisch erfgoed en de impact van de geplande werken hierop in te schatten.

1.4.5 Onderzoeksstrategie en -methode

De meest geschikte onderzoeksmethode met betrekking tot het onderzoeksgebied is een proefputtenonderzoek. De terreininventarisatie dient een statistisch representatief deel van het terrein te onderzoeken. De archeologische prospectie met ingreep in de bodem wordt als succesvol beschouwd indien de onderzoeksvragen beantwoord kunnen worden en het rapport wordt opgeleverd. Ter hoogte van de passerelle worden geen bodemingrepen voorzien, dit vormt dus geen onderdeel van de te onderzoeken zone. Het onderzoeksterrein heeft een oppervlakte van 1473 m².

Indien tijdens het proefputtenonderzoek, tegen verwachtingen in, toch aanwijzingen voor de aanwezigheid van een bewaarde artefactensite worden waargenomen, dient de onderzoeksmethode aangepast te worden. Het proefputtenonderzoek dient gestaakt te worden. Alle vondsten worden ingemeten en voorgelegd aan een materiaaldeskundige, opdat een verdere waardering van de vindplaats kan plaatsvinden d.m.v. een waarderend archeologisch booronderzoek gecombineerd met bijkomende aardkundige waarnemingen in functie van bewaringscondities. Hierbij wordt verwezen naar de bepalingen rond steentijdvindplaatsen en relevante onderzoeksmethodes in de Code van Goede Praktijk.

Vóór het eigenlijke terreinwerk aanvangt, bekomt de veldwerkleider de nodige leidingplannen. Deze plannen dienen continu aanwezig te zijn gedurende de uitvoering van het archeologisch onderzoek.

Het onderzoek gebeurt in uitgesteld traject. Het af te breken gebouwenbestand moet afgebroken worden **tot op niveau van het maaiveld** alvorens het archeologisch onderzoek van start gaat. Er dient nadrukkelijk beklemtoond te worden dat aan de sloop duidelijke voorwaarden verbonden zijn. Het gebouwenbestand kan zonder archeologische begeleiding gesloopt en verwijderd worden tot op het niveau van het huidig straatniveau. De funderingen onder het straatniveau worden niet verwijderd of op andere manieren gemanipuleerd. Hetzelfde geldt voor eventueel aanwezige kelders, citernes of andere ondergrondse structuren, die nu niet gekend zijn en aan het licht zouden komen bij de afbraak. Verder moet op dergelijke manier te werk worden gegaan dat het vrijgekomen terrein niet of in zeer beperkte mate betreden wordt door zwaar materieel als dumpers en graaf- en breekmachines.



De proefputten wordt aangelegd door een rupskraan met tandeloze bak, deze graafmachine dient over voldoende vermogen te beschikken om een vlotte werking te garanderen. De minimale breedte van de kraanbak bedraagt 2m. De proefputten worden laagsgewijs uitgegraven door de graafmachine, onder begeleiding van de veldwerkleider, tot op het archeologisch leesbaar niveau. Indien sprake is van meerdere archeologisch relevante niveaus kan pas naar het dieperliggende gezakt worden indien het bovenliggende vrij is archeologische resten.

Indien de onderzoeksvragen niet afdoende kunnen worden beantwoord op basis van de voorziene proefputten, dan kan de erkend archeoloog er tijdens het veldonderzoek voor kiezen om extra proefputten of proefsleuven aan te leggen, of de bestaande putten uit te breiden, teneinde een duidelijker inzicht te krijgen in de aard van de aangetroffen sporen. Bij elke proefput wordt de volledige stratigrafische sequentie onderzocht tot op de moederbodem (indien nodig door middel van sonderingen/boringen). Het aantal vlakken en de aanlegdieptes worden gedurende het veldwerk bepaald door de veldwerkleider. In het geval van dieper uitgegraven contexten zoals waterputten worden de uitgravingsdieptes aan de hand van boringen achterhaald. Bij het aantreffen van resten van ambachtelijke activiteiten, wat gelet op de aangetroffen sporen ten westen van het plangebied zeker tot de mogelijkheden behoort, moet een specialist geraadpleegd worden. Een selectie van het sporenbestand moet onderzocht worden om uitspraken te kunnen doen in functie van een vervolgonderzoek. De kwetsbare sporen worden afgedekt. In elke proefput worden ten minste twee profielwanden geregistreerd in functie van de stratigrafische opbouw. In de proefsleuf wordt door middel van een profielput gepeild naar de bodemopbouw. Elk vlak wordt gecontroleerd op de aanwezigheid van metalen objecten met behulp van een metaaldetector. Belangrijk is dat de geldende veiligheidsvoorschriften steeds worden gerespecteerd. De omvang van de proefput moet zich evenredig verhouden tot de diepte van het aanlegvlak.

Wanneer leerlooierskuipen aan het licht komen, wordt een beperkte selectie in de fase van het vooronderzoek (gedeeltelijk) onderzocht in functie van de vraagstelling rond de bewaringstoestand en in functie van het maken van een inschatting van een vervolgonderzoek. Er kan bijvoorbeeld geopteerd worden om $\frac{1}{4}$ of $\frac{1}{8}$ van het vullingspakket van de kuip te onderzoeken. Ondanks het feit dat de aard van de vulling sterk kan variëren van kuip tot kuip, kan dergelijk onderzoek toch een inzicht geven in de bewaarde diepte en opbouw van de kuipen.

Er wordt geadviseerd om de proefputten steeds maximaal aan te leggen tot op het niveau, waarop de kuipen zich manifesteren. Essentieel is wel de registratie van de bodemopbouw in de zones rond deze sporen: kunnen deze sporen gekoppeld worden aan de stratigrafische opbouw van de site? Kan achterhaald worden of kuipen op verschillende dieptes voorkomen?

De sporen worden na afronding van het vooronderzoek zorgvuldig afgedekt om degeneratie van de resten zoveel mogelijk te beperken.

Het vooronderzoek met ingreep in de bodem, zijnde veldwerk, verwerking en rapportage dienen te voldoen aan de bepalingen in de Code van Goede Praktijk.

Conform de Code van Goede Praktijk artikel 9.3 ligt de beslissing tot natuurwetenschappelijke staalname bij de veldwerkleider. Dit in overleg met de aardkundige en het Agentschap Onroerend Erfgoed wanneer relevant. Bij voorkeur wordt in de prijsopmaak een stelpost voorzien die kan aangesproken worden voor natuurwetenschappelijk onderzoek indien nodig



1.4.6 Onderzoekstechnieken

Het onderzoeksgebied is ca. 1473 m² groot. Er wordt geopteerd om 2 proefputten van 3m x 3m aan te leggen tegen de straatzijde en één noord-zuid gerichte proefsleuf van 40 meter x 2 meter in het zuidelijk deel van het plangebied. In totaal wordt zo 98 m² onderzocht wat neerkomt op 6,65 %.



Figuur 2: Voorstel proefputten weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).

Proefput 1 (3 m x 3m)

- Verwachting: resten oude bebouwing langsheen de Kerkstraat
- De proefput wordt opgegraven tot op de moederbodem

Proefput 2 (3 m x 3 m)

- Verwachting: resten oude bebouwing
- De proefput wordt opgegraven tot op de moederbodem

Proefput 3 (40 m x 2 m)

- Verwachting: resten van oude bebouwing, achtererfstructuren, sporen van leerlooiersactiviteiten (ronde houten kuipen, gereedschap (staafijzer/schraapijzer), afval van het looien (dierlijke resten: hoornpitten, haar uit de staart), ingrediënten van de



baden waarin de huiden werden ondergedompeld (ongebluste kalk, gemalen eikeschors, stoffen), fragmenten gelooide leer), middeleeuwse stadsgracht

- De proefsleuf wordt aangelegd tot op het eerste archeologische niveau. Indien het archeologische niveau zich hoger bevindt dan de verstoringsdiepte van de werken dan moet er plaatselijk door middel van minstens één profielput gepeild worden naar de stratigrafische bodemopbouw

1.4.7 Eventuele afwijkingen van de CGP

Voor de prospectie met ingreep in de bodem worden geen situaties verwacht waarin afgeweken zal moeten worden van de bepalingen in de Code van Goede Praktijk.

1.4.8 Noodzakelijke competenties van de uitvoerders

Het veldwerkteam bestaat minimaal uit:

-een veldwerkleider (onder begeleiding van een erkend archeoloog), deze veldwerkleider voldoet aan de bepalingen in de Code van Goede Praktijk en heeft aantoonbare ervaring met onderzoek op contexten in historische stadskernen.

-een assistent-archeoloog voldoende aan de vereisten van de Code van Goede Praktijk.

-een aardkundige ondersteunt de archeologen bij de interpretatie van de bodemprofielen en waargenomen sporen. Hij/zij rapporteert over de bodemkundige waarnemingen.

1.4.9 Vondsten

Overdracht van het archeologisch ensemble gebeurt na afloop van het archeologisch vooronderzoek conform artikels 5.2.1, 5.2.2 en 5.2.3 van het Onroerend Erfgoeddecreet. Vóór de start van het onderzoek worden door de erkende archeoloog en de initiatiefnemer duidelijke afspraken gemaakt met betrekking tot de overdracht van het archeologisch ensemble bij de eigenaar, het erkende onroerend erfgoeddepot of andere bewaarder van het archeologisch ensemble. Na het beëindigen van de verwerking en het opleveren van de eindrapportage vindt de overdracht van het opgravingsarchief plaats. Indien een vervolgonderzoek noodzakelijk blijkt, dient het opgravingsarchief integraal overgedragen te worden aan de uitvoerder van dit vervolgonderzoek.

1.5 Conclusie

De initiatiefnemer plant de sloop van de bestaande bebouwing en de realisatie van een nieuwbouwproject aan de Kerkstraat te Dendermonde. De gegevens van de bureaustudie wijzen op een trefkans inzake archeologisch erfgoed. De verwachting bestaat in hoofdzaak uit resten van middeleeuwse bewoning en activiteiten. De meest geschikte onderzoeksmethode met betrekking tot deze verwachting is een proefputtenonderzoek.



2 Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2020

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.

